

Mojżesz i Janusz Smaza, fot. K. Hejke

Janusz Smaza

prof. dr hab. Janusz Smaza

artysta plastyk, konserwator dzieł sztuki

Janusz Smaza urodził się w 1956 w Wadowicach. Absolwent Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, Wydziału Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki (1978-1984). Dyplom ze specjalizacji: konserwacja i restauracja rzeźby kamiennej i elementów architektury (kamień, ceramika, narzut, gips, glina). Przewód kwalifikacyjny I stopnia (1994), przewód habilitacyjny (2014), prof. ASP (2014), tytuł profesora sztuki (2021). Rzeczoznawca Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (od 1997).

Wystawy indywidualne:

„Świątynie Kresów. Konserwacja – Restauracja”, Warszawa, ul. Czerniakowska 178A, Centrum im. J. Nowaka-Jeziorańskiego, 11.07-3.10.2013

„Świątynie Kresów. Konserwacja i Restauracja” Przemyśl, Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej, 6.06-6.07.2014

Wystawy zbiorowe, m. in.:

Konserwacja zabytków ludowej kamieniarki w Beskidzie Niskim w Bieszczadach i Roztoczu (dorobek Społecznej Komisji Opieki nad Zabytkami Sztuki Cerkiewnej przy ZG TONZ) 1994, m. in. Kraków, Warszawa, Sopot, Lwów, Kijów

Powinność i bunt – Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie, 1944-2004

(dorobek konserwatorski studentów i absolwentów w Żółkwi, Ukraina) 2004 Zachęta, Warszawa

Ważniejsze realizacje konserwatorskie, restauratorskie i inne (indywidualne i zespołowe): jako inicjator, współorganizator, kierownik, współwykonawca m.in.:

Ukraina Żółkiew kolegiata XVII-XX w., cała świątynia, praktyki studenckie, magisteria, zlecenia (regularnie od 1991),

Ukraina Lwów bazylika metropolitalna XV-XX w., pomniki, nagrobki, magisteria

Ukraina Kamieniec Podolski kościół poddominikański XV-XIX w., wnętrze, magisteria

Ukraina Ołyka kolegiata rzymskokatolicka XVII-XIX w., magisteria, zlecenia

Ukraina Brzeżany kaplica zamkowa XVI-XIX w., wnętrze, magisteria, inwentaryzacja

Ukraina Lwów Cmentarz Łyczakowski (od 2007),

Ukraina Kołomyja cmentarz katolicki,

Ukraina, Krzemieniec, nagrobek Salomei Becu;

Białoruś Nieśwież kolegiata XVI-XIX w., Nagrobki Rodziny Radziwiłłów

Białoruś Horodniki nagrobek Jędrzeja Śniadeckiego, XIX w.

Litwa Wilno cmentarz na Rossie, płyta nagrobna marszałka J. Piłsudskiego,

nagrobki: Euzebiusza Słowackiego oraz Augusta Becu, XIX w.

Rosja Kaliningrad katedra XV-XX w., epitafium Bogusława i Anny Radziwiłłów,

Rosja Sankt Petersburg kościół Św. Katarzyny XVIII-XIX w., magisteria

Chile Santiago de Chile – nagrobek Rodziny Domeyko, XIX w.

Francja Paryż cmentarze: Pere Lachaise, nagrobek Fryderyka Chopina; Montmartre, nagrobki Wielkiej Emigracji,

Montmorency, nagrobki: m. in. Olgi Boznańskiej, Tadeusza Makowskiego, XIX w.;

Szwajcaria Zuchwil Solotur, pomnik nagrobny Tadeusza Kościuszki, zabytki w muzeum, XIX w.;

Włochy Rzym cmentarz Campo Verano, m. in. grobowiec artystów Aleksandra Gierymskiego, Aleksandra

Madeyskiego, Władysława Brodzkiego, Jadwigi Bogdanowicz, XIX w.;

Mołdawia Bierzowka (Ataki) pomnik w miejscu śmierci hetmana i kanclerza Stanisława Żółkiewskiego, XIX w.;

Polska, Chmiel (Bieszczady) cmentarz, płyta nagrobna Ferroni Orlickiej. XVII w.

Nadzory konserwatorskie, kierownictwo w kraju i za granicą:

opinie, ekspertyzy, zalecenia, wytyczne i programy konserwatorskie dot. indywidualnych zabytków oraz całych zespołów zabytków, m. in.: kompleksowy projekt dotyczący Cmentarza Obrońców Lwowa, Ukraina także Białoruś, Francja, Litwa, Mołdawia, Naddniestrze, Polska, Rosja, Szwajcaria, Włochy, Wielka Brytania (ponad 20 krajów, ponad 500 opracowań).

Udział w misjach archeologicznych i architektoniczno-konserwatorskich organizowanych przez Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej Uniwersytetu Warszawskiego:

Egipt, Aleksandria, II w. p.n.e. – II w. n.e.; Teby, XIV w. p.n.e.;

Liban, Shim, II w. p.n.e.;

Syria, Huarte, II w. n.e.

Publikacje, m. in.:

Współpraca polsko-ukraińska w ratowaniu dziedzictwa kulturowego na płaszczyźnie konserwatorskiej (w:) Nowa Ukraina, Kraków-Przemyśl 1-2/2007

Polskie dziedzictwo kulturowe za granicą – ochrona i konserwacja

(w:) *Stan badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej*, Białystok 2010

Konserwacja obiektów sztuki sakralnej Kresów Wschodnich Rzeczypospolitej

(w:) *Ochrona Zabytków 1-4 (248-251)* Warszawa 2011

Świątynie Kresów. Konserwacja – Restauracja

katalog wystawy indywidualnej, wyd. TERRA NOVA, Warszawa 2013 (j. polski, j. angielski, j. ukraiński)

Islamska ambona w kościele Św. Mikołaja bpa w Kamieńcu Podolskim, Ukraina

(w:) *HERITO nr 14(1/2014)* Kraków 2014 (j. polski, j. angielski)

Renowacja grobów na cmentarzu Montmartre w latach 2000-2001

Paryż 2022 (j. francuski)

Dziedzictwo kulturalne narodów: Polskie Dziedzictwo Kultury poza Granicami Kraju

(w:) *Mędzyresortowe wyzwania: specjalista ds. ochrony dóbr kultury na wypadek sytuacji kryzysowej i wojny* Kraków 2022

Nagrody i odznaczenia

Srebrny Krzyż Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej

nadany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, 2004

Order Rycerski Św. Sylwestra

nadany przez Papieża Benedykta XVI, 2007

Nagroda im. Ks. Prof. Janusza Stanisława Pasierba CONSERVATOR ECCLESIAE

nadana przez Stowarzyszenie Konserwatorów Zabytków, 2007

Srebrny medal za zasługi dla ochrony polskiego dziedzictwa kulturowego poza granicami kraju

Stowarzyszenia Wspólnota Polska, 2010

Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski

nadany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, 2015

Nagroda Przeglądu Wschodniego im. Aleksandra Gieyszтора

nadana przez Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego, 2015

Nagroda Kustosza Pamięci Narodowej

przyznana przez Instytut Pamięci Narodowej, 2016

Srebrny i Złoty Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”

nadany przez Ministrów Kultury

i Dziedzictwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej, 2007, 2017

Medal Błogosławionego Jakuba Strzemię

nadany przez arcybiskupa metropolitę Lwowa Mieczysława Mokrzyckiego, 2017.

Ukraina, Żółkiew, wrzesień 2003 r., kolegiata pw. św. Wawrzyńca Męczennika wieńczącego elewację, XVII w., wapiień porowaty, prace zabezpieczające, fot. archiwum artysty

Polska, Szymanów, 2002 r., klasztor Sióstr Niepokalanek, figura Matki Boskiej Jazłowieckiej, XIX w., marmur cararyjski, konserwacja, fot. A. Kazberuk

Polska, Warszawa, sierpień 1996 r., Pałac Branickich, attyka, XVIII - XX w., piaskowiec i wapień, inwentaryzacja, fot. A. Koss

Ukraina, Żółkiew, lata 1996 - 2004, kolegiata pw. św. Wawrzyńca Męczennika wierzącego elewację, XVII w., figura hetmana Stanisława Żółkiewskiego, marmur zbity, po pracach, fot. L. Orthwein

Ukraina, Żółkiew, lata 1996 - 2004, kolegiata pw. św. Wawrzyńca Męczennika wierzącego elewację, XVII w., figura Jana Żółkiewskiego, marmur zbity, po pracach, fot. L. Orthwein

Nadniestrzańska Republika Mołdawska, Raszków, sierpień 2020 r., cmentarz polski, nagrobek NN, XIX w., piaskowiec lokalny, inwentaryzacja, fot. Sz. Tomsia

Egipt, Teby, luty 2000 r., świątynia królowej Hatszepsut, 1500 lat p.n.e.,
wapienie, sztuczny kamień, rekonstrukcja figury, fot. archiwum artysty

Francja, Paryż, 1995 r., cmentarz Pere Lachaise, nagrobek Fryderyka Chopina, XIX w.,
wapiień dolomitowy, inwentaryzacja, fot. J. Mróz

Ukraina, Lwów, 2004 r., kościół pw. św. Antoniego, epitafium upamiętniające chrzest Zbigniewa Herberta, wapięń zбиты, for. J. Winglerek

Litwa, Wilno, 1991 r., cmentarza na Rossie, płyta nagrobna marszałka Józefa Piłsudskiego, granit wołyński, konserwacja napisu, fot. A. Przewoźnik

Ukraina, Krzemieniec, 2001 r., cmentarz rzymskokatolicki, nagrobek Salomei Becu, XIX w., piaskowiec lokalny, inwentaryzacja, fot. C. Carsay

Polska, Roztocze, Żurawce, 1988 r., cmentarz grekokatolicki, XIX - XX w.,
wapienie roztoczańskie, konserwacja, fot. St. Kryciński

Polska, Beskid Niski, nieistniejąca wieś Długie, 1985 r., figura przydrożna, XIX w.
piaskowiec magurski, konserwacja, fot. archiwum artysty

Litwa, Marcinkańce, cmentarz rzymskokatolicki, XIX w.,
granit polodowcowy, chwila zadumy, fot. archiwum artysty

Współfinansowanie

Gmina
Jabłonna

Powiat
Legionowski

#poczujnaszāhistorię

PAN DŹIK

ul. Modlińska 105, 05-110 Jabłonna k/Warszawy

tel. +48 22 774 48 62

www.palacjablonna.pl